

WISE CITY – theory and practice
URBANITY < ARCHITECTURE < NATURE
13–14 października 2025

XIX

MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA NAUKOWA

W dniach **13-14 października 2025 r.** odbędzie się **XIX edycja Międzynarodowa Konferencja Naukowa** pn. **WISE CITY – theory and practice URBANITY < ARCHITECTURE < NATURE** organizowana przez Katedrę Urbanistyki i Architektury Struktur Miejskich A-9 Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej oraz Sekcję Urbanistyki Komisji Urbanistyki i Architektury Polskiej Akademii Nauk o/Kraków. Wydarzenie naukowe objęte jest patronatem JM Rektora Politechniki Krakowskiej – prof. dr hab. inż. Andrzeja Szaratę, Dziekan Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej -prof. dr hab. inż. arch. Magdaleny Koziń-Woźniak, Przewodniczącej Komitetu Architektury i Urbanistyki Polskiej Akademii Nauk prof. dr hab. inż. arch. Justyny Kobylarczyk oraz Dyrektora Narodowego Instytutu Architektury i Urbanistyki prof. dr hab. arch. Bolesława Stelmacha. Konferencja ma charakter wydarzenia hybrydowego – odbędzie się stacjonarnie w Krakowie oraz częściowo on-line. Kuratorami konferencji są: prof. dr hab. inż. arch. Mateusz Gyurkovich – współprzewodniczący; dr hab. inż. arch. Kinga Racoń-Leja, prof. PK – współprzewodnicząca oraz dr hab. inż. arch. Wojciech Korbel, prof. PK – współprzewodniczący.

Przedstawiamy także **KEY SPEAKER'ÓW XIX MKN WISE CITY – theory and practice URBANITY < ARCHITECTURE < NATURE:**

- prof. Denis Bocquet, ENSA Strasbourg / Laboratoire AMUP, Francja
- prof. arch. Mario Cerasoli, University Roma La Sapienza, Włochy
- assoc. prof. Cláudia Naves David Amorim, LACAM, University of Brasília, Brazylia
- prof. dr hab. inż. arch. Anna Januchta-Szostak, Politechnika Poznańska, KAIU PAN, Polska

- prof. Tim Stonor, Architect, Urban Planner, Managing Director of Space Syntax, RIBA MRTPI AoU, Wielka Brytania
- dr hab. inż. arch. Agata Twardoch, prof. PŚ, Politechnika Śląska, Urbanistka Gliwic, Polska
- dr hab. inż. arch. Justyna-Martyniuk-Pęczek, prof. PG, Politechnika Gdańska, Polska

W 2023 roku rozpoczęliśmy nowy cykl tematyczny, odnosząc się do wątku Miasta Mądrego – *Wise City* – w teorii i praktyce. Wobec wielu wyzwań współczesności, takich jak kryzysy militarne, zmiany demograficzne, masowe migracje, czy globalny kryzys klimatyczny, miasta wciąż ulegają mniej lub bardziej kontrolowanym przeobrażeniom. Planowana przez nas tegoroczna konferencja odnosi się do potrzeby poszukiwania rozwiązań wielu aspektów funkcjonowania i projektowania współczesnego miasta. A także redefinicji podstawowych pojęć związanych z urbanistyką, wobec wspomnianych, dynamicznych zmian jakim podlegają miasta, miejskie obszary funkcjonalne i metropolie.

Wise City, jako koncept rozwoju struktur miejskich, łączący wytyczne zrównoważonego rozwoju z inkluzywną polityką społeczną stawia na pierwszym miejscu dobrostan wszystkich użytkowników miasta. Uwrażliwienie na potrzeby człowieka oznacza więc poszukiwanie kierunków inkluzywnej transformacji miejskiej. Czy policentryzm to odpowiedź na wyzwania miasta zwartego, miasta małych dystansów, gdzie zrównoważony transport zapewnia dogodne połączenia? Co jest odpowiedzią na współczesne zjawiska takie jak eksurbanizacja lub kurczenie się miast? Jak należy kształtować współczesne polityki przestrzenne i instrumenty planistyczne? Co z odbudową obszarów zniszczonych i ponownym wykorzystaniem terenów już raz zagospodarowanych wobec założeń zrównoważonego rozwoju i gospodarki obiegu zamkniętego? Jaka może w nim być rola kompozycji urbanistycznej oraz budowli charakterystycznych? *Architektury Miasta*? Jak kształtować architekturę mieszkaniową, która stanowi podstawowy element tkanki urbanistycznej?

Na tym tle krucha równowaga pomiędzy strukturą urbanistyczną, architektoniczną i przyrodniczą miast, miejskich obszarów funkcjonalnych i metropolii wymaga ponownego przebadania. A może nawet redefinicji. W kierunku jakiego modelu miasta zmierzamy? Konieczność ochrony środowiska naturalnego i zachowania najcenniejszych zasobów przyrodniczych może być realizowana także w obszarach zurbanizowanych. Równocześnie mamy do czynienia z coraz mniej przewidywalnymi, gwałtownymi katastrofami naturalnymi, które w sposób szczególny dotyczą obszarów przekształconych przez człowieka, w tym miast. Jak najefektywniej przeciwdziałać rodzącym się zagrożeniom.

Wizja *Wise City* jako miasta potrafiącego sprostać tym wyzwaniom i adaptować się do zmieniających się potrzeb społeczno-środowiskowych jest więc niezmiennie myślą przewodnią serii konferencji.

W tegorocznej edycji konferencji zadajemy pytania o istotę *wise city* w kontekście aktualnych zjawisk w przestrzeni miasta. Krążą one wokół tematu: Jak rozumieć ideę 'mądrego miasta' (*wise city*) w opozycji do koncepcji 'miasta sprytnego' (*smart city*)? Czy 'mądrość miasta' polega na umiejętnym równoważeniu potrzeb społecznych, środowiskowych i technologicznych, podczas gdy 'sprytnie miasto' koncentruje się głównie na optymalizacji procesów poprzez technologię? W jakim stopniu to rozróżnienie kształtuje myślenie o przyszłości miast?

1

Jak redefiniować podstawowe pojęcia urbanistyczne wobec **nowych wzorców mobilności, pracy hybrydowej i gospodarki współdzielenia (shared economy)**? W jaki sposób policentryczność struktur miejskich może **wykraczać poza tradycyjne rozumienie centrów usługowych, stając się mechanizmem budowania lokalnych społeczności i redukcji potrzeb transportowych**? Jak wykorzystać **technologię jako narzędzie wspierające rozwój miasta, przy zachowaniu jego społecznego charakteru**?

2

W jaki sposób architektura miasta XXI wieku może odpowiadać na potrzebę **adaptacyjności i transformacji energetycznej budynków**? Jak zapewnić **zdolność struktur miejskich do ewolucji wraz ze zmieniającymi się potrzebami użytkowników**, przy jednoczesnym **respektowaniu zasad gospodarki obiegu zamkniętego (circular economy)**? Jaką rolę powinny odgrywać formy mocne i obiekty-symbolowe, by **nie tylko kształtować tożsamość miejsca, ale także katalizować pozytywne przemiany społeczne i środowiskowe**? I wreszcie, jak kształtować **piękno** współczesnego miasta?

3

Jak zmienia się rola przyrody w mieście – **od systemu terenów zielonych do koncepcji zintegrowanej infrastruktury przyrodniczej, łączącej funkcje klimatyczne, produkcyjne (urban farming) i społeczne**? W jakim stopniu **bioróżnorodność miejska może być wskaźnikiem odporności miasta (resilience)** i jak postrzegać naturę w mieście **przez pryzmat jej wielowymiarowego wpływu na jakość życia mieszkańców?**

4

Jak skutecznie łączyć dorobek klasycznej urbanistyki z nowoczesnymi metodami analitycznymi i projektowymi? W jaki sposób **parametryzacja i modelowanie zjawisk miejskich mogą wspierać podejmowanie trafnych decyzji projektowych i planistycznych, nie stając się celem samym w sobie**?

Jako główne obszary dyskusji podczas **XIX edycja Międzynarodowa Konferencja Naukowa pn. WISE CITY – theory and practice URBANITY< ARCHITECTURE< NATURE** proponujemy następujące bloki tematyczne:

URBANISTYKA

- Forma współczesnego miasta wobec zmieniających się potrzeb społecznych i nowych paradygmatów mobilności
- Odbudowa, rewitalizacja, regeneracja - wpływ zagrożeń kryzysowych na przekształcenia miast
- Growth i de-growth – dwa oblicza współczesnych procesów urbanizacji
- Miasto, miejski obszar funkcjonalny, metropolia – redefinicja pojęć
- Instrumenty prawne i polityki miejskie w kształtowaniu przestrzeni zurbanizowanej w Polsce i na świecie
- *Policentryzm* i *monocentryczność* układów urbanistycznych – jaki jest obraz współczesnego miasta?

ARCHITEKTURA

- *Architektura Miasta (L'architettura della città)* – spojrzenie po latach

- *Formy mocne* i obiekty-symbole (*landmarks*) jako katalizatory przemian
- Współczesna architektura mieszkaniowa – indywidualizm czy prefabrykacja?
- Dziedzictwo jako podstawa rozwoju struktur miejskich – inspiracja i twórcza kontynuacja (w kontekście GOZ)
- Dziedzictwo – ochrona, adaptacja i obudowa

PRZYRODA i KLIMAT

- Struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta wobec wyzwań klimatycznych – działania urbanistyczne, rozwiązania architektoniczne i infrastrukturalne
- Kształtowanie błękitno-zielonej infrastruktury – rekreacja i ochrona
- Działania w obszarach zagrożonych – jak ustrzec obszary zurbanizowane przed skutkami klęsk żywiołowych?
- Obszary chronione i obiekty zabytkowe – kierunki działań w kontekście zmian klimatu
- Przyroda w mieście – nasz sprzymierzeniec czy wróg?
- Dzielnice pozytywnej energii (Positive Energy Districts) jako sposób na lokalne łagodzenie zmian klimatycznych

METODY I NARZĘDZIA ANALITYCZNE W URBANISTYCE

- Zaawansowane metody analizy przestrzennej w diagnozowaniu i projektowaniu struktur miejskich
- Big data i urban sensing w badaniach zachowań użytkowników miasta
- Modelowanie parametryczne w procesie projektowania urbanistycznego
- Cyfrowe bliźniaki miast (digital twins) jako narzędzie planowania i zarządzania
- GIS i systemy informacji przestrzennej w analizach urbanistycznych
- Narzędzia AI w diagnostyce i prognozowaniu rozwoju struktur miejskich
- Metody machine learning w analizie wzorców użytkowania przestrzeni
- Wykorzystanie danych z mediów społecznościowych i telefonii komórkowej w badaniach miejskich

Więcej szczegółów dotyczących konferencji znajduje się na stronie internetowej:
<https://kuiasm.pk.edu.pl/wise-city-2025/>

Zachęcamy Państwa do wzięcia udziału do udziału Konferencji!